

องค์การสุรา
กรมสรรพสามิต
LIQUOR DISTILLERY
ORGANIZATION

แนวปฏิบัติการพัฒนาสู่ความยั่งยืน

ปรับปรุงปี งบประมาณ 2565

คำนำ

การพัฒนาสู่ความยั่งยืนขององค์กรสุราฯ มีวิสัยทัศน์เป็นองค์กรที่ผลิตและจำหน่ายเอทิลแอลกอฮอล์คุณภาพสูงและปลอดภัยต่อสุขภาพคนไทยในประเทศ และมีพันธกิจสู่ความยั่งยืน 3 ประการ ได้แก่ 1) บริหารองค์กรสู่ความเป็นเลิศ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการผลิตและจำหน่ายเอทิลแอลกอฮอล์คุณภาพสูงและความปลอดภัยต่อสุขภาพคนไทย และได้รับการยอมรับทั้งในประเทศและระดับสากล 2) พัฒนาห่วงโซ่อุปทาน และห่วงโซ่แห่งคุณค่า (Supply & Value Chain) ที่ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงของโลก 3) สร้างจิตสำนึก และความรับผิดชอบต่อสังคม ให้อยู่ใน DNA ของบุคลากร นอกจากนื่องค์การสุราฯ ยังมีการดูแลสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องที่องค์กรสุราฯ ให้ความสำคัญ ยึดถือปฏิบัติมานาน จนเป็นวัฒนธรรมขององค์กร

สำหรับ “แนวปฏิบัติการพัฒนาสู่ความยั่งยืน” ฉบับนี้ ได้กำหนดกรอบการพัฒนาสู่ความยั่งยืนครอบคลุมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เห็นภาพรวมและความเชื่อมโยงของการดำเนินงานในแต่ละเรื่อง รวมทั้งได้กำหนดและปรับปรุงนโยบายของเรื่องสำคัญ ๆ ที่ต้องดำเนินการ ซึ่งจะทำให้การนำไปปฏิบัติมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

คณะกรรมการกำกับดูแลที่ดีและการนำองค์กร

กันยายน พ.ศ. 2564

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	2
นโยบายการบริหารจัดการความยั่งยืน	4
โครงสร้างและบทบาทหน้าที่ด้านการบริหารจัดการความยั่งยืน	5
กรอบการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable development framework)	10
กระบวนการหลักในการขับเคลื่อนสู่ความยั่งยืน	11
ประเด็นจัดการความยั่งยืนสำคัญที่องค์กรต้องจัดการ	17
1. เศรษฐกิจ (Economy)	17
1.1 การสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า	17
1.2 การมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	17
1.3 นวัตกรรมและเทคโนโลยี	18
1.4 การวิจัยและพัฒนา	19
1.5 การบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานต้นน้ำ	20
1.6 การจัดการน้ำ	20
2. สังคม (Society)	21
2.1 การพัฒนาศักยภาพมนุษย์	21
2.2 จริยธรรมในการดำเนินธุรกิจ	22
2.3 ความโปร่งใสและการเปิดเผยข้อมูล	22
3. สิ่งแวดล้อม (Environment)	23
3.1 การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก	23
3.2 การจัดการของเสีย	24
แนวทางการจัดทำรายงานการพัฒนาความยั่งยืน	25

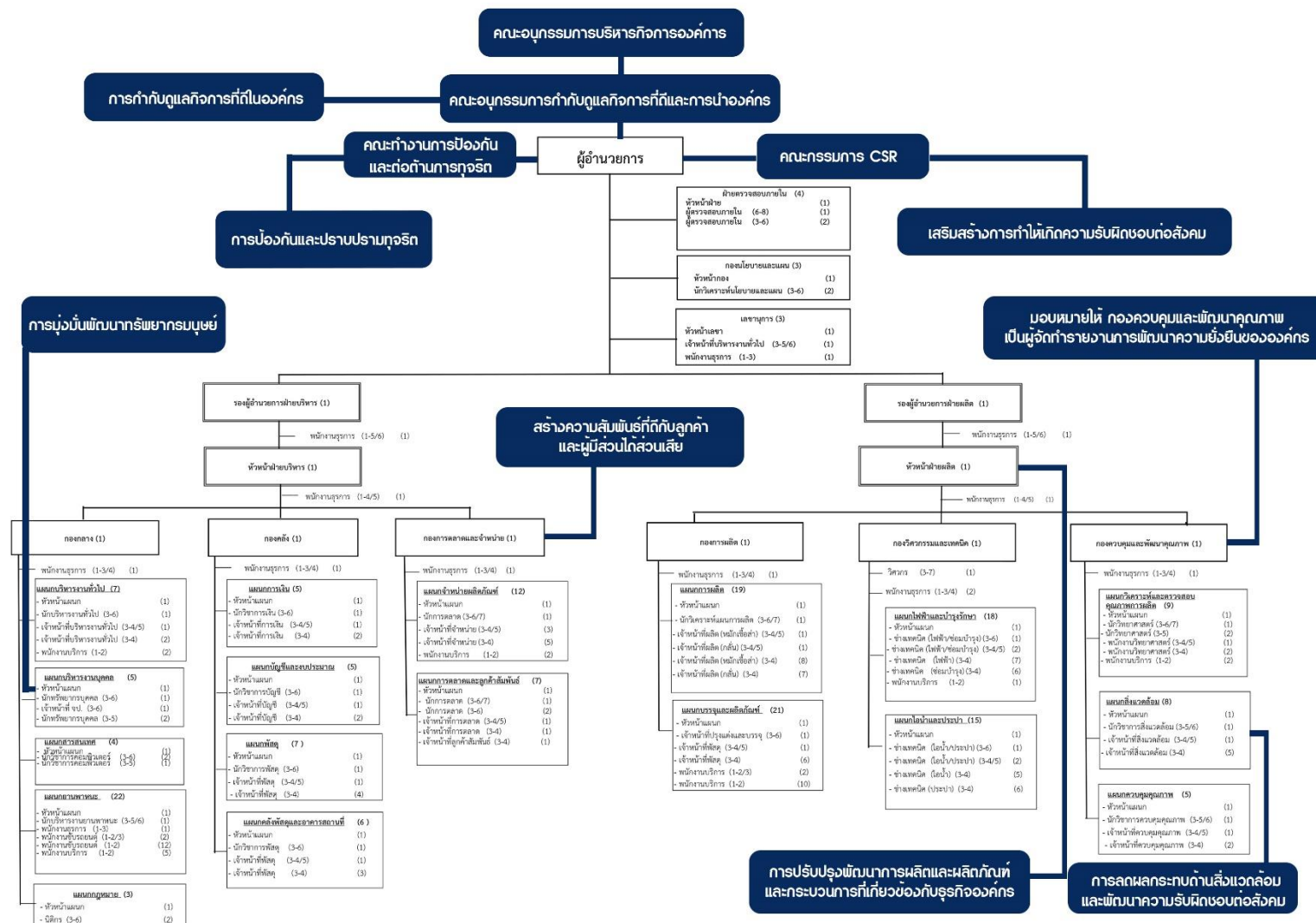
นโยบายการบริหารจัดการความยั่งยืน

องค์การสุรา กรมสรรพสามิต มุ่งมั่นบริหารองค์กรให้มีประสิทธิภาพและเกิดความยั่งยืนในการดำเนินธุรกิจ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ขององค์กรในการคงความเป็นผู้นำในธุรกิจเอทิลแอลกอฮอล์ในประเทศไทยและขยายสู่ธุรกิจอื่นเพื่อสร้างความยั่งยืนให้องค์กรสืบไป ด้วยการสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผ่านการดำเนินงานที่เป็นเลิศ โปร่งใส และมีการพัฒนานวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง และมีนโยบายการดำเนินงาน ดังนี้

1. คำนึงถึงการรักษาความสมดุลทั้งด้านเศรษฐกิจ-สังคม-สิ่งแวดล้อม และความต้องการความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ในการดำเนินงานเพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืน
2. มุ่งมั่นในการปรับปรุงการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับสากล โดยมุ่งเน้นพัฒนาประสิทธิภาพของการวางแผนทรัพยากรทางธุรกิจขององค์กร การพัฒนาทรัพยากรบุคคล และการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม เสริมสร้างการทำให้เกิดความรับผิดชอบต่อสังคม
3. ส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมกระบวนการผลิต และผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อประโยชน์ที่ยั่งยืนต่อเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม
4. มีการกำกับดูแลกิจการที่ดี การบริหารการจัดการความเสี่ยงขององค์กร การปฏิบัติตามกฎหมาย และข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง รวมถึงจริยธรรม
5. เปิดเผยนโยบาย แนวทางการบริหารจัดการ และผลการดำเนินงานอย่างโปร่งใส ตลอดจนส่งเสริมการนำแนวปฏิบัติอย่างยั่งยืนไปประยุกต์ใช้เพื่อยกระดับ และลดผลกระทบจากการดำเนินงานตลอดห่วงโซ่คุณค่า

ทั้งนี้ ผู้บริหาร และพนักงานองค์การสุรา ทุกคน มีหน้าที่สนับสนุน ผลักดัน และปฏิบัติให้สอดคล้องกับนโยบายและกรอบการบริหารจัดการความยั่งยืนที่กำหนด

โครงสร้างและบทบาทหน้าที่ด้านการบริหารจัดการความยั่งยืน

บทบาทหน้าที่ด้านการบริหารจัดการความยั่งยืน

องค์การสุราฯ ได้กำหนด โครงสร้างการบริหารและหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน ด้านการบริหารจัดการความยั่งยืน ดังนี้

1. คณะกรรมการกำกับดูแลที่ดีและการนำองค์กร

- ขับเคลื่อน กำกับ ควบคุม และประเมินผลในการกำกับดูแลที่ดี ระบบการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในกระบวนการ (CSR in Process) ที่สอดคล้องกับมาตรฐานที่ยอมรับทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงระบบการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างครบถ้วนและมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- กลั่นกรอง เสนอแนะ หรือให้คำปรึกษาต่อคณะกรรมการบริหารกิจการองค์การสุรา เกี่ยวกับนโยบายและแนวทางการแก้ปัญหา หรืออุปสรรคอื่นที่เกิดจากการดำเนินงานตามแผนการดำเนินงานและตัวชี้วัดต่อคณะกรรมการบริหารกิจการองค์การสุรา
- ทบทวนกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎบัตรที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลที่ดีและการนำองค์กร และการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในกระบวนการ (CSR in Process)
- แต่งตั้งคณะทำงานหรือที่ปรึกษาเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย
- ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการบริหารกิจการองค์การสุรามอบหมาย

2. ผู้บริหารระดับสูงขององค์การสุราฯ

- พิจารณากำหนดนโยบาย เป้าหมาย กลยุทธ์ แนวทางบริหารและดัชนีชี้วัดด้านการบริหารจัดการด้านความยั่งยืนที่สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านความยั่งยืนขององค์การสุราฯ
- พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการประจำปี
- ติดตาม ทบทวน และรายงานผลการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการด้านความยั่งยืน
- สนับสนุนให้มีการบริหารความยั่งยืนทั่วทั้งองค์กร โดยกำหนดหน่วยงานผู้รับผิดชอบการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการด้านความยั่งยืนให้เหมาะสมกับการดำเนินงาน
- แสดงความมุ่งมั่นในการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการด้านความยั่งยืนไปยังผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกอย่างต่อเนื่อง

3. คณะกรรมการการกำกับดูแลที่ดีและการนำองค์กร

- จัดทำกฎบัตรการกำกับดูแลที่ดีและการนำองค์กร การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในกระบวนการ (Corporate Social Responsibility in Process (CSR in Process) การบริหารจัดการนวัตกรรม และการพัฒนาความยั่งยืน
- จัดให้มีการวิเคราะห์ ศึกษา และการเรียนรู้ ความยั่งยืนจากการพัฒนาและนวัตกรรม กระบวนการ ระบบการบริหารจัดการ การเรียนรู้ถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ลูกค้า ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

- จัดให้มีการจัดทำรายงานความยั่งยืนตามแนวทางสากลอย่างเป็นมาตรฐานสากล เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและสังคมโดยรวมรับรู้ และมีส่วนร่วมสนับสนุนการพัฒนาความยั่งยืนขององค์กร
- รับผิดชอบดูแลระบบการบริหารจัดการสารสนเทศ การบริหารทรัพยากรบุคคลและการส่งเสริมให้องค์กรมีความรับผิดชอบต่อสังคม ตามหลักเกณฑ์การประเมินผลงานของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ กำหนดนโยบาย กลยุทธ์ เป้าหมาย และแผนการดำเนินงานด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีและการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม ได้สอดคล้องกับการดำเนินธุรกิจ ติดตามการดำเนินงานด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีและการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและรายงานผลการดำเนินงานด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีและการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมต่อคณะกรรมการบริหารกิจการองค์กรสุราฯ
- รายงานผลการดำเนินงานต่ออนุกรรมการกำกับดูแลที่ดีและการนำองค์กร

4. คณะทำงานด้านการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

- จัดให้มีนโยบาย คู่มือ แนวปฏิบัติ ให้ความสำคัญ และเป็นผู้นำในเรื่องของการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม จัดทำแผนแม่บทระยะยาวและแผนปฏิบัติการประจำปีด้านการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในกระบวนการ (CSR in Process) ตามมาตรฐานสากล ISO 26000
- จัดทำแผนยุทธศาสตร์ด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสียฉบับปัจจุบัน พร้อมเอกสารที่แสดงการวิเคราะห์สารสนเทศต่าง ๆ
- จัดทำหลักเกณฑ์การคัดเลือกชุมชนสำคัญของรัฐวิสาหกิจ และรายชื่อชุมชนสำคัญของรัฐวิสาหกิจ
- จัดทำแผนเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนสำคัญของรัฐวิสาหกิจระยะยาวหรือประจำปี พร้อมรายงานผลสำเร็จของการบรรลุเป้าหมายของแผนการดำเนินงานดังกล่าวต่อผู้อำนวยการอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- มีหน้าที่ทำการศึกษาโครงการที่องค์กรสุราฯ จะดำเนินการในด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม และรายงานผลให้ผู้ผู้อำนวยการองค์กรสุราฯ ทราบ
- จัดให้มีระบบการกำกับดูแลที่ดีและการนำองค์กรที่เพียงพอ รวมทั้งระบบการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้อย่างครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ
- จัดทำเอกสารคู่มือ แผนแม่บท แผนปฏิบัติการประจำปี ด้านการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม และทบทวนเอกสารต่าง ๆ
- รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการกำกับดูแลที่ดีและการนำองค์กรและคณะอนุกรรมการกำกับดูแลที่ดีและการนำองค์กร ตามลำดับ อย่างน้อยเป็นรายไตรมาส

5. คณะทำงานการป้องกันและต่อต้านการทุจริต

- จัดทำเอกสารสนับสนุน คู่มือ แนวปฏิบัติด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายและแนวปฏิบัติด้านความยั่งยืน
- รายงานผลการดำเนินการอย่างน้อยไตรมาสละ 1 ครั้ง

6. ฝ่ายผลิต

- รับผิดชอบจัดทำเอกสารสนับสนุน คู่มือ แนวปฏิบัติการ แผนงาน ด้านการปรับปรุงพัฒนาการผลิตและผลิตภัณฑ์และกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจองค์กร เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายและแนวปฏิบัติด้านความยั่งยืน
- มอบหมายงานในแต่ละส่วนลงระดับกอง แผนก อย่างชัดเจน
- รายงานผลการดำเนินการอย่างน้อยไตรมาสละ 1 ครั้ง

7. กองควบคุมและพัฒนาคุณภาพ

- รับผิดชอบการดำเนินงานภาพรวมด้านการบริหารจัดการความยั่งยืนขององค์การสุราฯ ไปสู่การปฏิบัติ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- ติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงาน ประเมินผลสำเร็จเทียบกับเป้าหมายและวิเคราะห์ข้อมูล พิจารณาวางแผนปรับปรุงการดำเนินงาน และรายงานความก้าวหน้าต่อผู้บริหารหรือคณะกรรมการฯ
- รายงานผลการดำเนินการด้านการบริหารจัดการความยั่งยืนเป็นประจำทุกไตรมาสต่อคณะกรรมการฯ หรือผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง
- รวบรวมสรุปผลการดำเนินงานและจัดทำรายงานด้านการบริหารจัดการความยั่งยืนประจำปี

8. กองการตลาดและจำหน่าย

- จัดทำเอกสารสนับสนุน คู่มือ แนวปฏิบัติตามยุทธศาสตร์หลักด้านการสร้างประสบการณ์ที่ดีและพัฒนาความสัมพันธ์ที่ยั่งยืนกับลูกค้า เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายและแนวปฏิบัติด้านความยั่งยืน
- รายงานผลการดำเนินการด้านการสร้างประสบการณ์ที่ดีและพัฒนาความสัมพันธ์ที่ยั่งยืนกับลูกค้าเสนอผู้รับผิดชอบด้านการบริหารจัดการความยั่งยืนอย่างน้อยไตรมาสละ 1 ครั้ง
- สื่อสาร ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานด้านการบริหารจัดการความยั่งยืนขององค์กรให้กับพนักงาน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียผ่านช่องทางสื่อสารและวิธีการต่าง ๆ

9. แผนกจำหน่าย

- รับงานที่มอบหมายจากหัวหน้ากองการตลาดและจำหน่ายในการสร้างประสบการณ์ที่ดีกับลูกค้า เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายและแนวปฏิบัติด้านความยั่งยืน
- รายงานผลการดำเนินการอย่างน้อยไตรมาสละ 1 ครั้ง

10. แผนกตลาดและลูกค้าสัมพันธ์

- รับงานที่มอบหมายจากหัวหน้ากองการตลาดและจำหน่ายในการสร้างประสบการณ์ที่ดีกับลูกค้า เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายและแนวปฏิบัติด้านความยั่งยืน
- รายงานผลการดำเนินการอย่างน้อยไตรมาสละ 1 ครั้ง

11. แผนกฎหมาย

- ศึกษากฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อกำหนดต่าง ๆ เพื่อพัฒนาหรือแก้ไข สนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายและแนวปฏิบัติด้านความยั่งยืน
- รายงานผลการดำเนินการอย่างน้อยไตรมาสละ 1 ครั้ง

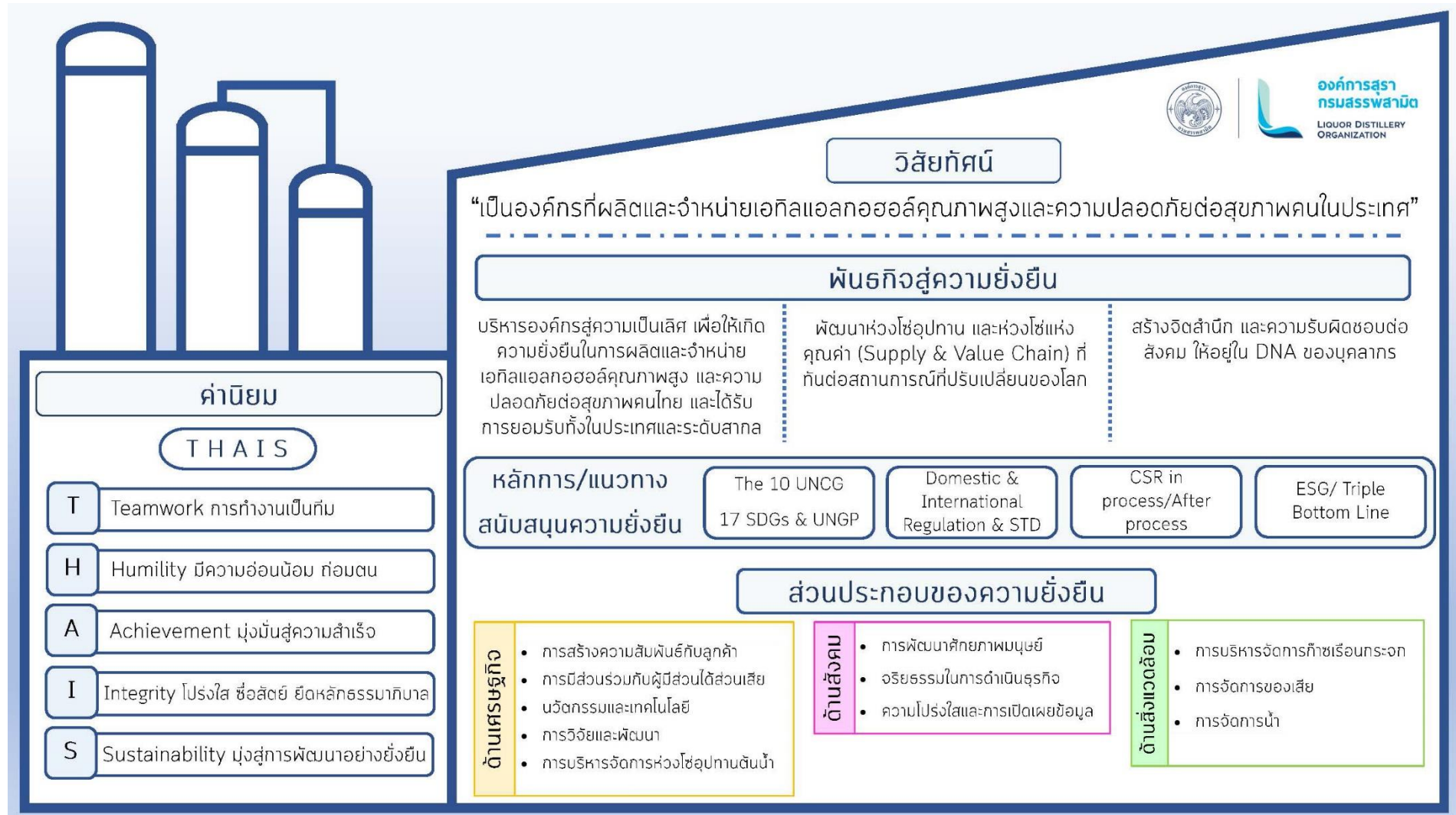
12. แผนบริหารงานบุคคล

- จัดทำเอกสารสนับสนุน คู่มือ แนวปฏิบัติตามยุทธศาสตร์หลักด้านการมุ่งมั่นพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายและแนวปฏิบัติด้านความยั่งยืน
- รายงานผลการดำเนินการด้านการมุ่งมั่นพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เสนอผู้รับผิดชอบด้านการบริหารจัดการความยั่งยืนอย่างน้อยไตรมาสละ 1 ครั้ง
- อบรมพนักงานให้มีความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการความยั่งยืนขององค์กร
- สร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกเกี่ยวกับการบริหารจัดการความยั่งยืนให้กับพนักงานจนเกิดความเข้าใจ และเกิดเป็นวัฒนธรรมด้านความยั่งยืนภายในองค์กร

13. พนักงานองค์การสุราฯ

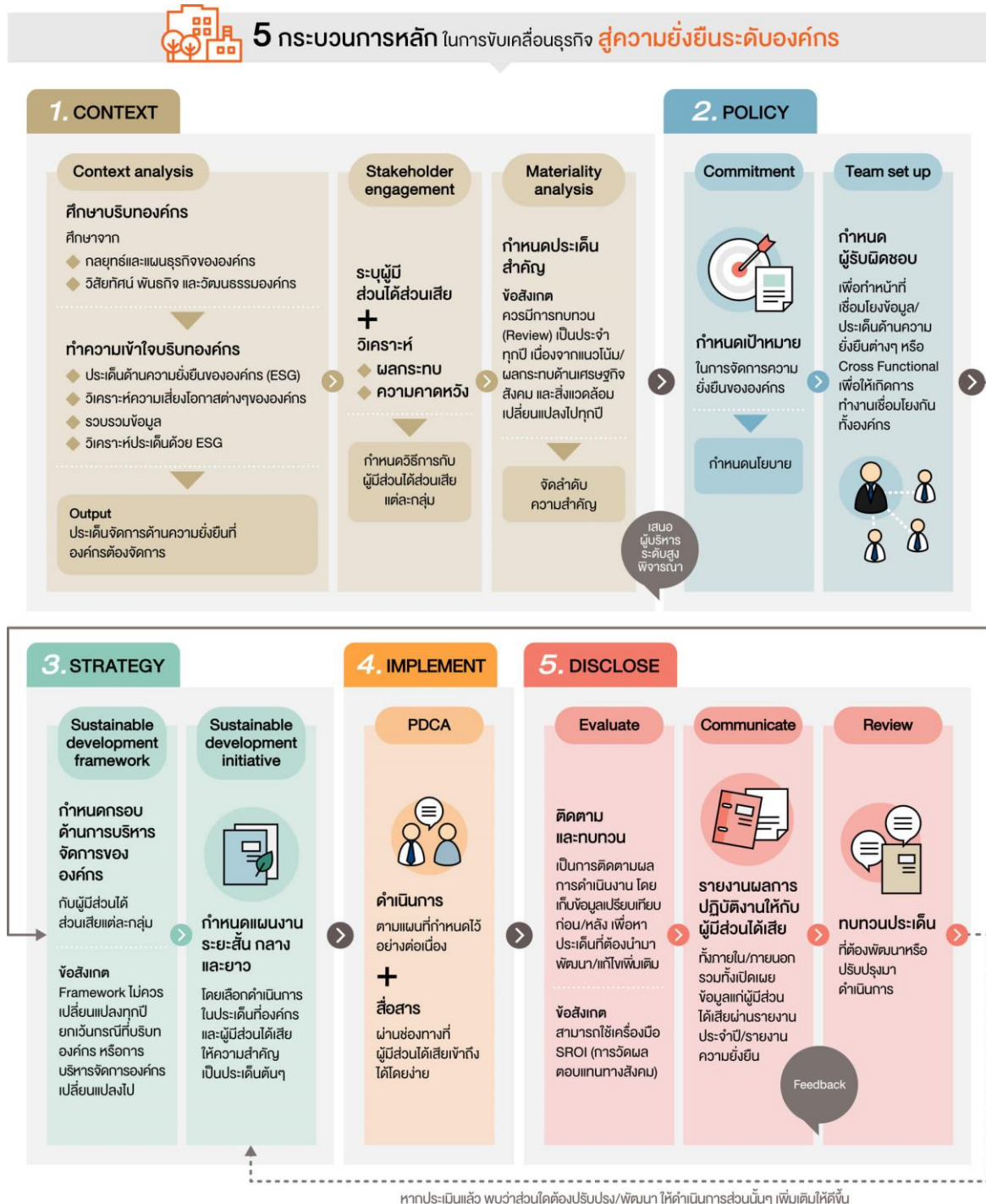
- นำนโยบายและแนวปฏิบัติด้านการบริหารจัดการความยั่งยืนไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ
- สื่อสารการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการความยั่งยืนและสร้างการมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง

กรอบการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable development framework)

กระบวนการหลักในการขับเคลื่อนสู่ความยั่งยืน

องค์การสุราฯ ให้ความสำคัญกับการเติบโตทางเศรษฐกิจ มีระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดีและการบริหารความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพ ควบคู่กับการดำเนินงานอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการดำเนินธุรกิจโดยปกติ องค์การสุราฯ มี 5 กระบวนการหลักในการขับเคลื่อนธุรกิจสู่ความยั่งยืนระดับองค์กร ดังนี้

ที่มา: <https://www.setsustainability.com/page/sustainability-management-process>

กระบวนการที่ 1 การวิเคราะห์บริบทและประเด็นด้านความยั่งยืนขององค์กร (Context)

การศึกษาและทำความเข้าใจบริบท องค์กร (Context analysis)	การระบุและวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้เสีย พร้อมกำหนดวิธีการมีส่วนร่วม (Stakeholder engagement)	การกำหนดและจัดลำดับประเด็น สำคัญด้านความยั่งยืน (Materiality analysis)
<p>ธุรกิจจำเป็นต้องเข้าใจบริบทหรือ ตัวตนขององค์กรก่อนเป็นลำดับแรก โดยศึกษาและวิเคราะห์จากวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัฒนธรรมองค์กร กลยุทธ์และ แผนธุรกิจ ความเสี่ยงและโอกาสของ ธุรกิจ ซึ่งจะช่วยให้มองเห็นประเด็นที่ องค์กรควรให้ความสำคัญและบริหาร จัดการอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อ สนับสนุนให้ธุรกิจสามารถเติบโตอย่าง เข้มแข็งในระยะยาว</p>	<p>ธุรกิจควรวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับผู้ มีส่วนได้เสียขององค์กรด้วยเพื่อให้ สะท้อนบริบทการดำเนินงานของธุรกิจ อย่างครอบคลุม โดยมีขั้นตอนดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ องค์กรควรระบุได้ว่าการดำเนิน ธุรกิจตลอดห่วงโซ่คุณค่า องค์กรมี ความเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้เสียทั้ง ในทางตรงและ / หรือทางอ้อม กลุ่มใด เช่น คณะกรรมการ พนักงาน ลูกค้า คู่ค้า ชุมชน หน่วยงานกำกับดูแล สังคม เป็นต้น ☐ วิเคราะห์ประเด็นที่ผู้มีส่วนได้เสียมี ผลกระทบและมีความคาดหวังต่อ องค์กร และประเด็นที่องค์กรมี ผลกระทบและมีความคาดหวังต่อ ผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งธุรกิจควรให้ ความสำคัญและดำเนินการเพิ่ม ผลกระทบเชิงบวกและลด ผลกระทบเชิงลบ เพื่อรักษาขีด ความสามารถในการแข่งขันและ พัฒนาศักยภาพในการเติบโตของ ธุรกิจในระยะยาว ☐ กำหนดวิธีการมีส่วนร่วมกับผู้ มีส่วนได้เสียแต่ละกลุ่ม เพื่อให้ สามารถสื่อสารและจัดการ ประเด็นดังกล่าวได้อย่างมี ประสิทธิภาพ ซึ่งผู้มีส่วนได้เสียแต่ละ กลุ่มอาจมีช่องทางการเข้าถึง หรือรูปแบบการมีส่วนร่วมที่ แตกต่างกัน 	<p>ธุรกิจควรวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับผู้ มีส่วนได้เสียขององค์กรด้วยเพื่อให้ สะท้อนบริบทการดำเนินงานของธุรกิจ อย่างครอบคลุม โดยมีขั้นตอนดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ คัดเลือกและกำหนดประเด็นสำคัญ ด้านความยั่งยืน จากประเด็น ผลกระทบที่ทั้งธุรกิจและผู้มีส่วนได้ เสียให้ความสำคัญ ☐ ประเมินระดับความรุนแรงของ ผลกระทบจากประเด็นด้านความ ยั่งยืนที่กำหนดขึ้น และจัดลำดับ ความสำคัญของประเด็นดังกล่าว เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญและ ความจำเป็นเร่งด่วนในการบริหาร จัดการประเด็นสำคัญด้านความ ยั่งยืนแต่ละประเด็น <p>เมื่อองค์กรสามารถจัดลำดับประเด็น สำคัญด้านความยั่งยืน จะช่วยให้ สามารถวิเคราะห์ได้ว่าประเด็นใดเป็น ประเด็นสำคัญด้านความยั่งยืนของ องค์กร เพื่อนำไปสู่การพิจารณาแนว ทางการบริหารจัดการแต่ละประเด็น อย่างเหมาะสมต่อไป อย่างไรก็ตาม ประเด็นสำคัญด้านความยั่งยืนสามารถ อาจเปลี่ยนแปลงไปหรือเปลี่ยนลำดับ ความสำคัญเมื่อบริบทองค์กรหรือผู้ มีส่วนได้เสียเปลี่ยนไป ดังนั้นจึงควร ทบทวนอย่างสม่ำเสมอ</p>

กระบวนการที่ 2 การกำหนดนโยบายด้านความยั่งยืน (Policy)

การกำหนดนโยบายด้านความยั่งยืนในระดับองค์กร และกำหนดเป้าหมายในการบริหารจัดการความยั่งยืนในระดับองค์กร (Commitment)	การกำหนดผู้รับผิดชอบและบทบาทหน้าที่ในการขับเคลื่อนประเด็นสำคัญด้านความยั่งยืนแต่ละประเด็น เพื่อให้เกิดการทำงานที่เชื่อมโยงกัน (Team set up)
เมื่อได้ประเด็นสำคัญด้านความยั่งยืนขององค์กรแล้ว ธุรกิจควรกำหนดนโยบายและเป้าหมายด้านความยั่งยืนในระดับองค์กรออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรและประกาศให้ผู้มีส่วนได้เสียรับทราบ เพื่อแสดงเจตนารมณ์และความมุ่งมั่นในการพัฒนาและขับเคลื่อนธุรกิจสู่ความยั่งยืน ซึ่งโดยส่วนใหญ่คณะกรรมการบริษัทหรือผู้บริหารสูงสุด จะเป็นผู้ประกาศนโยบายและเป้าหมายในระดับองค์กร เพื่อสร้างความชัดเจนกับผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มว่าองค์กรมีหลักการ กรอบความคิด ทิศทาง และเป้าหมายว่าจะดำเนินธุรกิจไปในทิศทางใด ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการสร้างความเข้าใจและการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งพนักงานในองค์กร ให้มีแนวคิดและการดำเนินงานในทิศทางที่สอดคล้องกันกับนโยบายและเป้าหมายด้านความยั่งยืนขององค์กร	ธุรกิจควรกำหนดผู้รับผิดชอบและบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจนในการขับเคลื่อนประเด็นสำคัญด้านความยั่งยืนแต่ละประเด็น อีกทั้งควรสื่อสารให้ผู้บริหาร พนักงานและผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ เพื่อให้เกิดการทำงานที่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นบูรณาการ เพราะการขับเคลื่อนองค์กรสู่ความยั่งยืนเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทุกคนในองค์กร อย่างไรก็ตาม การกำหนดผู้รับผิดชอบและบทบาทหน้าที่นี้ไม่มีวิธีดำเนินการแบบตายตัว ขึ้นอยู่กับโครงสร้างและบริบทของแต่ละองค์กร ซึ่งองค์กรสามารถพิจารณาได้ตามความเหมาะสม

กระบวนการที่ 3 การกำหนดกลยุทธ์ด้านความยั่งยืนขององค์กร (Strategy)

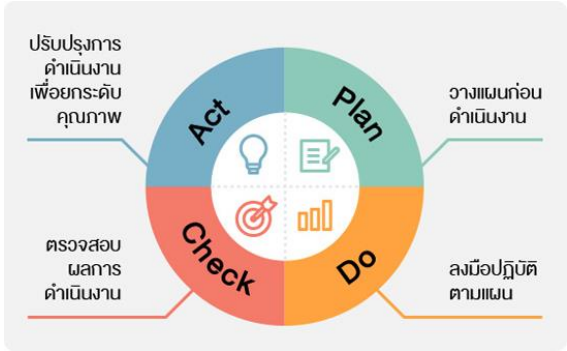
การกำหนดกรอบหรือกลยุทธ์ด้านการพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืน (Sustainable development framework)	การกำหนดแผนงานด้านความยั่งยืน (Sustainable development initiative)
ธุรกิจควรกำหนดกรอบการดำเนินงานหรือกลยุทธ์ในการพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืนให้สอดคล้องกับนโยบายและนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายในการบริหารจัดการความยั่งยืนที่กำหนด โดยทั่วไปการกำหนดกรอบการพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืนขององค์กรมักเชื่อมโยงการกำกับดูแลกิจการที่ดี และการพัฒนาธุรกิจในมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมเข้าไว้ด้วยกัน และสิ่งสำคัญคือควรเชื่อมโยงกรอบการดำเนินงานด้านความยั่งยืนเข้ากับความสามารถทางการเงินขององค์กร ทั้งนี้ โดยทั่วไปกรอบการพัฒนาความยั่งยืนของธุรกิจมักมองในระยะยาว จึงมักไม่เปลี่ยนแปลงทุกปี ยกเว้นในกรณีที่ต้องมีการปรับหรือการบริหารจัดการองค์กรที่เปลี่ยนแปลงไป	ธุรกิจควรกำหนดแผนปฏิบัติการหรือแผนงาน (initiative) ด้านความยั่งยืนในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว เพื่อให้เห็นว่าธุรกิจจะดำเนินงานในแต่ละประเด็นสำคัญด้านความยั่งยืนอย่างไร ซึ่งควรสอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายด้านความยั่งยืนในระดับองค์กรที่กำหนด นอกจากนี้ ธุรกิจควรกำหนดระยะเวลา แนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน และตัวชี้วัดที่สะท้อนผลการดำเนินงานได้ทั้งในเชิงผลลัพธ์แบบ output และ outcome เพื่อให้ผู้รับผิดชอบมีกรอบการทำงานที่ชัดเจน ที่สำคัญคือเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าหรือมูลค่าที่ธุรกิจสามารถสร้างได้จากแผนงานด้านความยั่งยืน

กระบวนการที่ 4 การขับเคลื่อนความยั่งยืนไปสู่การปฏิบัติ (Implement)

เครื่องมือที่ใช้ในการขับเคลื่อนความยั่งยืนในองค์กร (PDCA)

Plan, Do, Check, Act (PDCA) Cycle เป็นหนึ่งในเครื่องมือที่องค์กรสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาและขับเคลื่อนแผนงานด้านความยั่งยืนของธุรกิจ เนื่องจากการนำแผนงานด้านความยั่งยืนไปปฏิบัติมีกระบวนการดำเนินงานไม่แตกต่างจากการนำแผนธุรกิจไปปฏิบัติ ซึ่งจำเป็นต้องมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและมีการพัฒนาต่อเนื่อง โดยเริ่มต้นจากการวางแผนอย่างเหมาะสม จากนั้นจึงดำเนินการตามแผน ซึ่งควรมีการเฝ้าติดตามการดำเนินงานเป็นระยะ รวมถึงมีการตรวจสอบผลการดำเนินงาน วิเคราะห์จุดอ่อนและจุดแข็งของการดำเนินงาน และสรุปบทเรียนที่ได้หลังจบโครงการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับการดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง

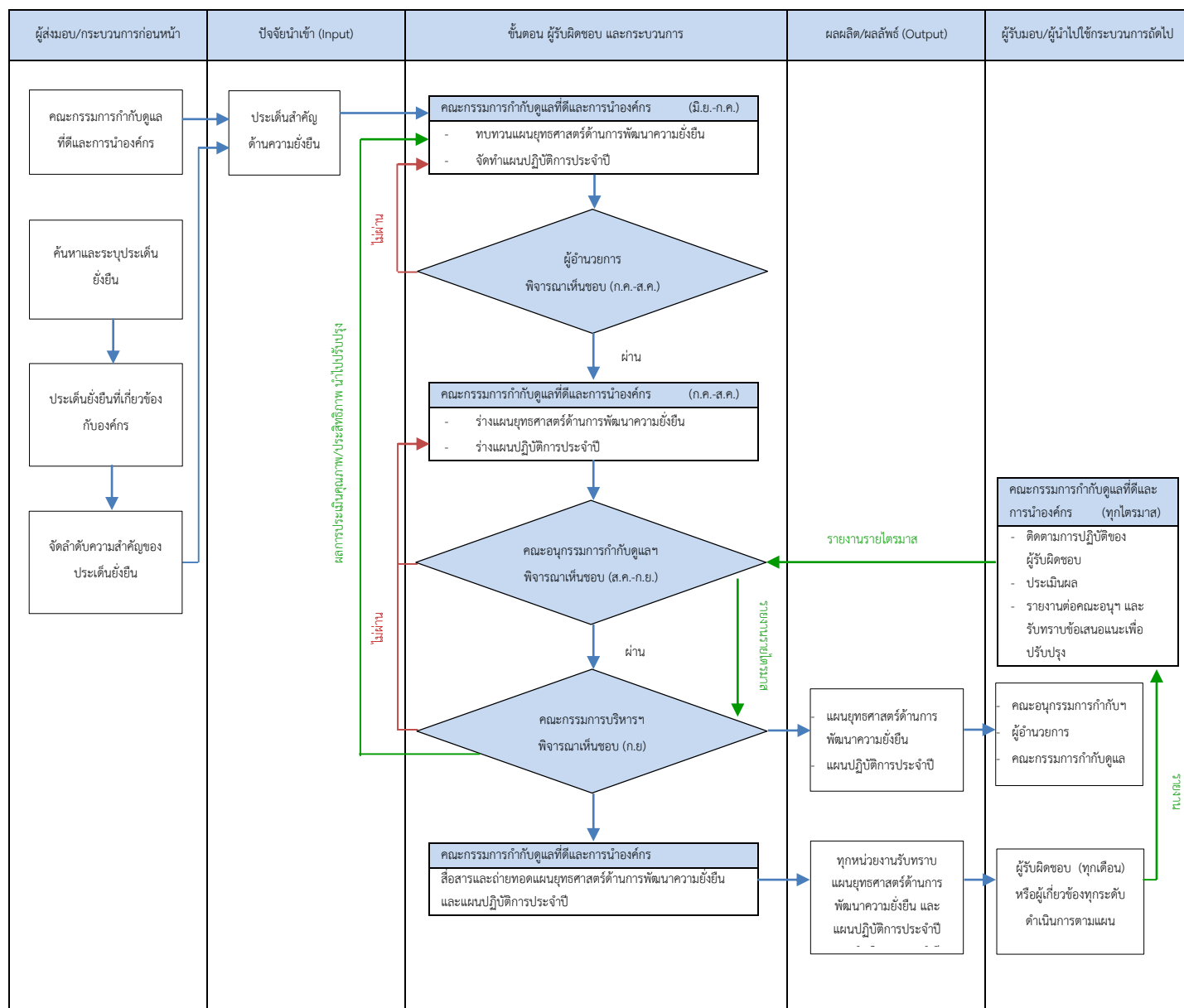
กระบวนการที่ 5 การเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืน (Disclose)

การรวบรวมและวางระบบ จัดเก็บข้อมูลด้านความ ยั่งยืน	การวิเคราะห์และ ประเมินผลข้อมูลด้านความ ยั่งยืน (Evaluate)	การรายงานผลการ ดำเนินงานด้านความยั่งยืน ต่อผู้มีส่วนได้เสีย (Communicate)	การติดตาม ทบทวน และ วางแผนเพื่อพัฒนาผลการ ดำเนินงาน อย่างต่อเนื่อง (Review)
ธุรกิจควรมีกระบวนการ จัดเก็บและรวบรวมข้อมูล ผลการดำเนินงานด้านความ ยั่งยืน เนื่องจากการเปิดเผย ข้อมูลถือเป็นกระบวนการที่ ธุรกิจควรทำอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง พร้อมทั้งควร กำหนดผู้เกี่ยวข้องซึ่งที่ รับผิดชอบหรือดูแลข้อมูล แต่ละส่วนอย่างชัดเจน รวมถึงองค์กรควรมีการ ตรวจสอบความถูกต้องของ แนวทาง วิธีการวัด และ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	เมื่อมีการจัดเก็บและ รวบรวมข้อมูลผลการ ดำเนินงานด้านความยั่งยืน แล้ว ธุรกิจควรนำข้อมูลผล การดำเนินงานด้านความ ยั่งยืนที่รวบรวมไว้มา วิเคราะห์และประเมินผล การดำเนินงานโดย เปรียบเทียบกับเป้าหมาย ตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ ล่วงหน้า ซึ่งมักเป็นตัวชี้วัด ในเชิงคุณภาพหรือเชิง ปริมาณที่สะท้อนผลกระทบ หรือผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น เพื่อให้	ธุรกิจควรเปิดเผยและ สื่อสารผลการดำเนินงาน ด้านความยั่งยืนต่อผู้มีส่วน ได้เสีย เพื่อสร้างความเข้าใจ และการรับรู้เกี่ยวกับการ ดำเนินงานของบริษัท ซึ่ง อาจนำไปสู่การสร้างคุณค่า และ/หรือมูลค่าให้แก่ธุรกิจ ได้ โดยการรายงานข้อมูล ด้านความยั่งยืนให้มีความ โปร่งใสและน่าเชื่อถือ ควร นำเสนอข้อมูลที่สะท้อนทั้ง ผลสำเร็จและความล้มเหลว ของแผนงาน (ถ้ามี) โดย	ธุรกิจควรนำข้อมูลที่ได้จาก การวิเคราะห์และ ประเมินผลมาติดตาม ทบทวนว่าอะไรเป็นจุดเด่นที่ บริษัทสามารถดำเนินการได้ ดี หรืออะไรเป็นข้อปรับปรุง ที่บริษัทควรพัฒนาการ ดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น และ วางแผนพัฒนาการ ดำเนินงานด้านความยั่งยืน อย่างต่อเนื่อง

การรวบรวมและวางระบบ จัดเก็บข้อมูลด้านความ ยั่งยืน	การวิเคราะห์และ ประเมินผลข้อมูลด้านความ ยั่งยืน (Evaluate)	การรายงานผลการ ดำเนินงานด้านความยั่งยืน ต่อผู้มีส่วนได้เสีย (Communicate)	การติดตาม ทบทวน และ วางแผนเพื่อพัฒนาผลการ ดำเนินงาน อย่างต่อเนื่อง (Review)
อย่างสม่ำเสมอเพื่อให้มั่นใจ ว่าข้อมูลมีคุณภาพ ได้ มาตรฐานและเชื่อถือได้ หรืออาจมีการสอบทาน ข้อมูลหรือรับรองคุณภาพ ของข้อมูลโดยหน่วยงาน ภายนอกเพิ่มเติมด้วย	สามารถประเมินได้ว่าผล การดำเนินงานของบริษัท เป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่	ธุรกิจสามารถรายงานถึง ความพยายามในการบริหาร จัดการและดำเนินงานตาม แผนงาน และยอมรับว่า อะไรคือปัจจัยที่ส่งผล กระทบให้บริษัทไม่สามารถ บรรลุผลได้ตามเป้าหมาย ที่ตั้งไว้ เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสีย เข้าใจและเห็นถึงผลการ ดำเนินงานที่แท้จริงของ บริษัท	

การวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาความยั่งยืน พ.ศ. 2565 - 2569 นี้เป็นไปตามกลไกการทบทวน โดยการค้นหาและระบุปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความยั่งยืนขององค์การสุราฯ ตามแนวปฏิบัติที่ดีที่สอดคล้องกับมาตรฐานการพัฒนาความยั่งยืนที่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป และนำปัจจัยยั่งยืนเป็นปัจจัยนำเข้า (input) สำหรับการจัดทำ/ทบทวนแผนแม่บทและจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีขององค์การสุราฯ อย่างเป็นระบบในเชิงบูรณาการ ดังนี้

รูปภาพระบบการทบทวนแผนยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาความยั่งยืนและจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

ประเด็นจัดการความยั่งยืนสำคัญที่องค์กรต้องจัดการ

สำหรับประเด็นที่องค์กรสุราฯ ให้ความสำคัญ เพื่อนำไปดำเนินการ มีดังต่อไปนี้

1. เศรษฐกิจ (Economy)

การดำเนินธุรกิจขององค์กรสุราฯ จะสนับสนุนต่อความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจประเทศ ทั้งทางตรง คือ มูลค่าจากผลประกอบการ และทางอ้อม คือ การกระจายรายได้ไปยังผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยมีแนวทางดังนี้

- มุ่งสร้างคุณค่าให้แก่ลูกค้า พนักงาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายอย่างสมดุล
- เป้าหมายสูงสุดขององค์กรไม่ใช่เพียงการทำกำไร แต่กำไรจากการดำเนินธุรกิจ

เปรียบเสมือนทางผ่านไปสู่ประโยชน์สุขร่วมกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

1.1 การสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า

องค์กรสุราฯ มุ่งที่จะแสวงหาความต้องการ ความคาดหวัง จากลูกค้า เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมกับลูกค้า ในการพัฒนาสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ มีความเป็นธรรม โปร่งใส

ความเสี่ยง

การพัฒนาอย่างก้าวกระโดดของเทคโนโลยีดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์ที่เข้ามาเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภค และมีความต้องการที่หลากหลายเพิ่มสูงขึ้น

โอกาส

การเป็นแบรนด์ที่ผู้บริโภคนึกถึงก่อนทุกครั้งโดยเน้นสร้างความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องกับลูกค้าและผู้บริโภค เพื่อสร้างนวัตกรรมที่ตอบสนองความต้องการของลูกค้าอย่างสร้างสรรค์

แนวปฏิบัติ

1. สนับสนุนและให้ความช่วยเหลือลูกค้าเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการขององค์กรสุราฯ อย่างสม่ำเสมอ โดยอาจจะไปเยี่ยมเยียนหรือติดต่อประสานงานตามช่องทางต่าง ๆ
2. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรม/โครงการ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดี และพัฒนาให้สามารถยกระดับความสัมพันธ์ให้สูงขึ้นได้ทุกปี
3. เปิดโอกาสให้ลูกค้าได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ ขององค์กรสุราฯ รวมทั้งการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ที่จะเป็ผลจากการดำเนินงานขององค์กรสุราฯ

1.2 การมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นปัจจัยหนึ่งที่องค์กรสุราฯ ให้ความสำคัญ ทั้งกลุ่มที่มีผลกระทบต่อองค์กรและได้รับผลกระทบจากองค์กร ในยุคโลกาภิวัตน์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไม่ใช่เพียงผู้ที่ได้รับผลกระทบจากกิจกรรมขององค์กรโดยตรง หรือชุมชนที่อยู่ติดกับสถานที่ประกอบกิจกรรมขององค์กรเท่านั้น แต่ยังขยายกว้างออกไปถึงกลุ่มบุคคลที่อยู่ไกลออกไปและให้ความสำคัญกับการดำเนินธุรกิจขององค์กร ดังนั้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอาจได้แก่ ลูกค้า พนักงาน ผู้ถือหุ้น ภาครัฐ สังคม และชุมชน เป็นต้น การพัฒนาอย่างยั่งยืน

จะเกิดขึ้นได้เมื่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้ แสดงความคิดเห็น ความต้องการ และการร่วมตัดสินใจอย่างเหมาะสม

ความเสี่ยง

การดำเนินงานของคู่ธุรกิจในช่วงโซ่อุปทาน ตั้งแต่ผู้ผลิต ผู้ให้บริการ ผู้ขนส่ง และผู้จัดจำหน่าย อาจส่งผลให้เกิดความชะงักงันในการดำเนินธุรกิจขององค์การสุราฯ

โอกาส

คัดเลือกคู่ธุรกิจที่มีศักยภาพในการดำเนินธุรกิจอย่างมีจริยธรรม สร้างความร่วมมือในการพัฒนาและยกระดับศักยภาพของคู่ธุรกิจให้เติบโตอย่างยั่งยืนไปด้วยกัน

แนวปฏิบัติ

1. กำหนดบุคลากรหรือหน่วยงานที่ทำหน้าที่รับผิดชอบด้านการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแต่ละกลุ่มอย่างชัดเจน เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงาน และสื่อสารกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรง
2. ระบุและจัดลำดับความสำคัญของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กรโดยพิจารณาจาก
  - กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กรในปัจจุบันและอนาคต
  - ผลกระทบจากการดำเนินงานผลิตภัณฑ์ และบริการทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
  - ความสนใจและอิทธิพลของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการดำเนินงานขององค์กร และประเด็นที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ความสำคัญ
3. จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระดับองค์กร โดยคำนึงถึงประเด็นความเสี่ยงและโอกาสที่สำคัญขององค์กร
4. จัดทำแผนการมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เฉพาะเจาะจงสำหรับแต่ละกลุ่มหรือสำหรับประเด็นที่มีความสำคัญ
5. พัฒนาระบบการรับข้อร้องเรียนจากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแต่ละกลุ่มอย่างเป็นระบบ
6. สื่อสารและเปิดเผยข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรับทราบ

1.3 นวัตกรรมและเทคโนโลยี

จากความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ทำให้รูปแบบการดำเนินกิจกรรมที่เคยปฏิบัติกันมา กลายเป็นสิ่งล้าสมัยมีการแข่งขันและความไม่แน่นอนสูง องค์การสุราฯ จึงมุ่งมั่นเปลี่ยนแปลงเพื่อเป็นผู้นำด้านนวัตกรรมที่สามารถปรับตัวอย่างว่องไวและทันต่อความเปลี่ยนแปลง พร้อมกับขยายการลงทุนในการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมโมเดลธุรกิจใหม่ ๆ

ความเสี่ยง

วิกฤตโควิด 19 เป็นตัวเร่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีที่รวดเร็วเพื่อตอบสนองความต้องการใหม่ๆ ของลูกค้า ทำให้รูปแบบการดำเนินกิจกรรมที่เคยปฏิบัติกันมา กลายเป็นสิ่งที่ต้องปรับเปลี่ยนให้สามารถแข่งขันได้และให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง

โอกาส

การเป็นผู้นำด้านนวัตกรรมที่สามารถปรับตัวอย่างว่องไวและทันต่อความเปลี่ยนแปลงโดยการลงทุนในการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมโมเดลธุรกิจใหม่ พัฒนาระบบการสร้างนวัตกรรมด้วยแนวคิด Innovation Management System รวมถึงเปิดรับนวัตกรรมจากภายนอกเพื่อเร่งกระบวนการพัฒนา

แนวปฏิบัติ

1. นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เป็นเครื่องมือเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินธุรกิจ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การขนส่ง และการให้บริการลูกค้า
2. ขยายการลงทุนในการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมโมเดลธุรกิจใหม่ๆ ด้วยกระบวนการและเครื่องมือใหม่
3. สร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีและมุ่งสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก
4. ส่งเสริมวัฒนธรรมนวัตกรรมที่มีพนักงานเป็นพลังสร้างสรรค์ธุรกิจรูปแบบใหม่
5. ประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจหมุนเวียนมาขับเคลื่อนนวัตกรรมและโมเดลธุรกิจใหม่

1.4 การวิจัยและพัฒนา

การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์/บริการโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสุขภาพ สังคม และสิ่งแวดล้อมตลอดวัฏจักรชีวิตของผลิตภัณฑ์ รวมทั้งตระหนักถึงความต้องการของลูกค้า และมุ่งสร้างประโยชน์ให้แก่สังคม สิ่งแวดล้อมและองค์กร ทั้งนี้ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่เป็นเลิศ ครอบคลุม การเคารพกฎหมายและมาตรฐานต่าง ๆ การประเมินวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์ การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อให้ได้มาซึ่งนวัตกรรมทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม การติดตามผลิตภัณฑ์ รวมถึงการบริหารจัดการลูกค้าสัมพันธ์

ความเสี่ยง

การพัฒนาอย่างก้าวกระโดดของเทคโนโลยีที่เข้ามาเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภคและทำให้ธุรกิจรูปแบบเดิมล้าสมัย รวมทั้งประเด็นการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศวิกฤตขยะพลาสติกและสินค้าเพื่อสุขอนามัยที่ทั่วโลกให้ความสำคัญ

โอกาส

ใช้จุดแข็งด้านนวัตกรรม พัฒนาสินค้าและบริการที่มีมูลค่าเพิ่มสูง และโซลูชันที่ตอบสนองความต้องการของลูกค้าตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียนโดยคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดวัฏจักรชีวิต รวมทั้งพัฒนามาตรฐานการรับรองผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมแนวปฏิบัติ

แนวปฏิบัติ

1. จัดทำแผนปฏิบัติการในการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการที่เป็นเลิศ โดยประยุกต์ใช้หลักการและแนวปฏิบัติด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการที่เป็นมิตรต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม รวมถึงนำความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาเป็นข้อมูลป้อนเข้าในกระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการตอบสนองต่อความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างเป็นรูปธรรม

2. ทำการประเมินความเสี่ยงและโอกาสในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการ เพื่อระบุและจัดลำดับความสำคัญของประเด็นสำคัญที่ต้องบริหารจัดการ โดยคำนึงถึง

- กระบวนการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการ
- ผลกระทบของผลิตภัณฑ์และบริการต่อสิ่งแวดล้อม สังคมสุขภาพ และความปลอดภัย
- ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่นลูกค้า และผู้ให้บริการ
- การเปลี่ยนแปลงทางด้านกฎหมาย ข้อกำหนด และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

1.5 การบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานต้นน้ำ

วัตถุดิบหลักตั้งต้นในการผลิตแอลกอฮอล์ ได้แก่ กากน้ำตาล น้ำ พลังงาน สารเคมี และบรรจุภัณฑ์ ซึ่งเป็นปัจจัยนำเข้าที่มีความสำคัญทั้งหมด โดยเฉพาะกากน้ำตาลและน้ำที่ใช้ในกระบวนการผลิตที่มีความเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมอื่น รวมถึงเกษตรกรไร่อ้อย และสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงมีผลกระทบต่อปริมาณน้ำผิวดิน องค์การสุราฯ จึงเห็นความสำคัญของการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานต้นน้ำ

ความเสี่ยง

วัตถุดิบหลักมีจำนวนจำหน่ายในแต่ละปี ทำให้เกิดความขาดแคลนและราคาสูง ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูง และสินค้ามีราคาแพงขึ้น

โอกาส

สร้างโอกาสในการหาความหลากหลายของวัตถุดิบ ที่สามารถนำมาใช้ทดแทน หรือเปลี่ยนแปลงกระบวนการผลิต หรือเกิดสินค้าใหม่

แนวปฏิบัติ

1. ทำทะเบียนผู้จำหน่ายสินค้าและบริการของวัตถุดิบตั้งต้น และทำการตรวจประเมินและขึ้นทะเบียนผู้จำหน่ายสินค้าและบริการเพื่อให้มีตัวเลือก
2. จัดทำแผนจัดซื้อและนำเข้าวัตถุดิบอย่างเป็นระบบ
3. ใช้นวัตกรรมในการผลิตเพื่อช่วยให้ใช้วัตถุดิบอย่างคุ้มค่า เกิดของเสียจากการผลิตตามเกณฑ์ที่เหมาะสม และมีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้

2. สังคม (Society)

2.1 การพัฒนาศักยภาพมนุษย์

องค์การสุราฯ ให้ความสำคัญต่อทรัพยากรบุคคลและการพัฒนาความรู้ความสามารถอย่างต่อเนื่อง

ความเสี่ยง

ความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและการแข่งขันอย่างรุนแรงของธุรกิจ รวมถึงความต้องการที่เปลี่ยนไปของลูกค้า ทำให้ความรู้และทักษะของพนักงานไม่ทันต่อความเปลี่ยนแปลง

โอกาส

ปรับปรุงหลักสูตรและรูปแบบการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการที่รวดเร็วของธุรกิจอย่างรอบด้านให้เป็นมาตรฐาน เพื่อพัฒนาให้พนักงานมีความรู้และทักษะที่สามารถรับมือกับความเปลี่ยนแปลง และมีความพร้อมกับทุกสถานการณ์ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

แนวปฏิบัติ

1. สรรหาพนักงานด้วยระบบการคัดเลือกที่มีประสิทธิภาพและเป็นธรรมเพื่อให้ได้พนักงานที่เป็นทั้ง “คนเก่งและดี” มีคุณภาพสูงและซื่อสัตย์เข้ามาร่วมปฏิบัติงาน
2. พนักงานควรได้รับการประเมินผลการปฏิบัติงาน และการชี้แจงอย่างสม่ำเสมอและตรงไปตรงมา เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงตนเอง
3. บริหารค่าจ้างและผลตอบแทนโดยยึดหลักความเป็นธรรม เหมาะสมกับหน้าที่ ความรับผิดชอบ และสอดคล้องกับความสามารถของพนักงานเป็นรายบุคคล รวมทั้งสามารถแข่งขันในระดับผู้นำของบริษัทภายนอกที่อยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกันได้
4. จัดสวัสดิการให้เหมาะสมกับประโยชน์และความจำเป็นของพนักงานส่วนใหญ่ โดยคำนึงถึงความสามารถขององค์กรสุธาฯ ประกอบด้วย และดูแลปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม เศรษฐกิจ และความจำเป็นของธุรกิจ
5. จัดคนเข้าทำงานให้เหมาะสมกับลักษณะงาน มีแผนโยกย้ายในแต่ละวิชาชีพ เพื่อให้ออกาสพัฒนาตนเอง และมีความเจริญก้าวหน้าในอาชีพการงาน ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงการรักษาไว้ซึ่งเทคโนโลยีและความรู้เฉพาะด้านของธุรกิจ
6. การพัฒนาพนักงานเป็นการลงทุนเพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันทางธุรกิจในระยะยาว พนักงานทุกวิชาชีพ ทุกระดับ ทุกคน จะได้รับการพัฒนาอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง ทั้งในเรื่องงานในหน้าที่ และความรู้เกี่ยวกับธุรกิจ ตลอดจนการบริหารและการจัดการ ตามความเหมาะสมของหน้าที่และความรับผิดชอบของพนักงาน รวมทั้งสร้างจิตสำนึกในเรื่องคุณธรรมให้แก่พนักงานทุกคน

2.2 จริยธรรมในการดำเนินธุรกิจ

จริยธรรมในการทำธุรกิจถือเป็นสิ่งสำคัญที่สุด เพราะหากไม่มีจริยธรรมในการทำธุรกิจก็คงไม่มีใครอยากคบค้าสมาคมหรืออุดหนุนสินค้าหรือบริการขององค์กร จริยธรรมในการทำธุรกิจนั้น มันคือคุณค่าของการทำธุรกิจ (Business Values) ที่สำคัญที่สุด ที่จำเป็นต้องมีการถ่ายทอดให้ออกมาเป็นมาตรฐานหรือระเบียบในการทำงาน เพื่อสร้างให้พนักงานเกิดพฤติกรรมในการทำงานแบบมีจริยธรรมที่ดี

ความเสี่ยง

การสร้างให้มีจริยธรรมในการดำเนินธุรกิจไม่ทั่วทั้งองค์กร พนักงานยังขาดความตระหนัก

โอกาส

เป็นองค์กรที่นำเรื่องการมีจริยธรรมในการดำเนินธุรกิจ

แนวปฏิบัติ

1. เผยแพร่นโยบาย แนวทางปฏิบัติ คู่มือจริยธรรมในการดำเนินธุรกิจแก่พนักงานทุกระดับชั้น และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย
2. กิจกรรมการสร้างพฤติกรรมในการทำงานแบบมีจริยธรรมที่ดี

2.3 ความโปร่งใสและการเปิดเผยข้อมูล

องค์การสุราฯ ให้ความสำคัญกับข้อมูลข่าวสารที่ต้องแจ้งแก่กระทรวงการคลัง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมีนโยบายเปิดเผยข้อมูลที่สำคัญของบริษัทอย่างถูกต้อง ครบถ้วน และโปร่งใส ดังนี้

1. เปิดเผยข้อมูลสารสนเทศทางการเงินและข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกัธุรกิจ และผลประกอบการตรงต่อความเป็นจริง ครบถ้วน เพียงพอ ทันเวลา
2. เปิดเผยข้อมูลผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์ขององค์กร รายงานประจำปี เป็นต้น ได้ทราบข้อมูลขององค์กรอย่างทั่วถึง

ความเสี่ยง

ระบบการจัดการข้อมูลล้าสมัย ไม่สามารถรวบรวมข้อมูลได้อย่างครบถ้วนและรวดเร็ว และบุคลากรผู้รับผิดชอบขาดความเข้าใจการปฏิบัติงาน

โอกาส

องค์กรสร้างผลงานให้มีการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ระดับสูง

แนวปฏิบัติ

กำหนดนโยบายและคู่มือจริยธรรม จรรยาบรรณ การเปิดเผยข้อมูล กาดต่อต้านทุจริต คอรัปชั่น และประกาศใช้ และจัดกิจกรรมส่งเสริมจิตสำนึกการปฏิบัติงานที่ดี

3. สิ่งแวดล้อม (Environment)

3.1 การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก

ปัจจุบันปัญหาสภาวะการณโลกร้อนและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ได้ทวีความรุนแรง และส่งผลกระทบเป็นวงกว้างมากขึ้น ส่วนหนึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก ดังนั้น การปรับตัวต่อผลกระทบและการลดก๊าซเรือนกระจก จึงเป็นเรื่องจำเป็นขององค์กรที่จะต้องมีการพัฒนา โครงการที่จะนำไปสู่การลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกภายใต้กลไกการพัฒนาที่สะอาด (Clean Development Mechanism: CDM) ให้บรรลุผลตามความมุ่งหมาย ตลอดจนพัฒนาขีดความสามารถ และศักยภาพในการแข่งขัน ให้ดำเนินโครงการที่มีส่วนช่วยลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก รักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

ความเสี่ยง

ปัญหาโลกร้อนและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่รุนแรงขึ้น และความร่วมมือกันในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกตามความตกลงปารีส เพื่อควบคุมการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิเฉลี่ยของโลกให้ต่ำกว่า 2 องศาเซลเซียส

โอกาส

พัฒนาสินค้าและบริการที่ช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ควบคุมการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และฟื้นฟูระบบนิเวศเพื่อเป็นแหล่งดูดซับคาร์บอน สอดคล้องกับความตกลงปารีส

แนวปฏิบัติ

1. กิจกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างรู้คุณค่า ส่งเสริมและสนับสนุนพลังงานทดแทน พลังงานหมุนเวียนและพลังงานสะอาด
3. กิจกรรมการจัดการขยะและของเสีย
4. ส่งเสริมการสร้างความรู้และความเข้าใจด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศให้แก่พนักงานและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญ ด้วยการจัดฝึกอบรม การแบ่งปันความรู้ หรือการจัดกิจกรรมรณรงค์ การเตรียมความพร้อมต่อภัยพิบัติทางธรรมชาติเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ มีดำเนินธุรกิจเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และได้รับผลกระทบน้อยที่สุด
5. กิจกรรมการเพิ่มพื้นที่การดูดซับก๊าซเรือนกระจก
6. สนับสนุนกิจกรรมการเกษตรที่ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
7. ขอความร่วมมือกิจกรรมในภาคอุตสาหกรรม
8. เปิดเผยข้อมูลการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบจากสถานะเรือนกระจก

3.2 การจัดการของเสีย

ของเสียขององค์การสุราฯ ในที่นี้คือ น้ำกากสำ ไอเสียและเขม่าที่ปล่อยหม้อไอน้ำ และขยะที่เกิดขึ้นในกระบวนการผลิตรวมถึงการทำงานสนับสนุนการผลิตต่าง ๆ การจัดการของเสีย หมายถึง การบำบัด ทำลาย กำจัด หรือนำกลับมาใช้ให้เกิดประโยชน์ใหม่ในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงการกักเก็บสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว เพื่อทำการดังกล่าว

ความเสี่ยง

ภาวะขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติจากการเติบโตของภาคอุตสาหกรรม และมลภาวะจากการจัดการของเสียอย่างไม่เหมาะสมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน

โอกาส

วิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อนำวัตถุดิบและของเสียกลับมาใช้ใหม่ และเพิ่มมูลค่าให้ของเสียร่วมกับการบริหารจัดการของเสียอุตสาหกรรม ตามหลัก 3Rs และเศรษฐกิจหมุนเวียน

แนวปฏิบัติ

1. การจัดการของเสียเพื่อบรรลุเป้าหมาย Zero Waste ดังนี้
  - 1.1 Reduce การลดการก่อให้เกิดของเสีย ด้วยวิธีการมาตรการและเทคโนโลยีต่าง ๆ ตั้งแต่แหล่งกำเนิด

1.2 Reuse/Recycle การนำของเสียกลับมาใช้ซ้ำ หรือการแปรรูปผ่านกระบวนการนำกลับมาใช้ใหม่ ภายในองค์กรสุราฯ และหน่วยงานภายนอก ตามลำดับ

1.3 Disposal การกำจัด หรือปรับสภาพของเสีย เพื่อคืนสู่สิ่งแวดล้อม ภายในองค์กรสุราฯ และหน่วยงานภายนอกที่มีความชำนาญเฉพาะด้าน ตามลำดับ

2. พัฒนาและจัดหาเทคโนโลยีที่เหมาะสม สำหรับการจัดการกากของเสียเพื่อให้เหลือน้อยที่สุด หรือสามารถนำไปใช้ประโยชน์สูงสุด

3. จัดให้มีระบบการแยก ชนิด ประเภทของเสีย ระบบการจัดเก็บ ขนส่ง และกำจัดของเสีย ที่สอดคล้องตามกฎหมายและถูกต้องตามหลักวิชาการ

4. จัดให้มีระบบการรายงาน ชนิด ประเภท ปริมาณ รวมทั้งการจัดการของเสียให้เป็นไปตามข้อกำหนดของทางราชการ

3.3 การจัดการน้ำ

องค์กรสุราฯ ประกอบธุรกิจที่ใช้น้ำในกระบวนการผลิตเป็นปริมาณมากจากแหล่งน้ำผิวดิน ซึ่งเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญของประเทศ ในทุกกิจกรรมของกระบวนการผลิตมีการใช้น้ำในปริมาณที่แตกต่างกัน องค์กรสุราฯ มีการบริหารจัดการโดยใช้หลัก 3R (Reduce, Reuse/Recycle, and Replenish) ตั้งแต่กิจกรรมต้นทางจนกระทั่งปลายทางให้น้ำเสียในปริมาณน้อยที่สุด แล้วจึงนำมาบำบัดโดยใช้เทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพสูง เพื่อป้องกันและลดผลกระทบที่จะมีต่อสิ่งแวดล้อม

ความเสี่ยง

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศส่งผลกระทบให้เกิดสถานการณ์ภัยแล้ง ฝนไม่ตกตามฤดูกาล และไม่ตกในพื้นที่ต้นน้ำ ทำให้ปริมาณน้ำเก็บกักในเขื่อนลดลง มีความเสี่ยงที่ปริมาณน้ำจะไม่พอใช้ในการผลิต

โอกาส

ยกระดับความสามารถในการบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการ โดยร่วมมือกับภาครัฐ ภาคอุตสาหกรรม และชุมชน นำเครื่องมือสากลมาใช้ประเมินสถานการณ์น้ำ พัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำทั้งภายในและภายนอกพื้นที่โรงงานเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำ และบำบัดน้ำเสียเพื่อนำน้ำกลับมาใช้ใหม่

แนวปฏิบัติ

1. พัฒนาระบบการใช้น้ำในกระบวนการผลิต โดยนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเป็นที่ยอมรับแล้วมาใช้ในการใช้น้ำให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2. นำน้ำที่ผ่านการบำบัดแล้วกลับมาใช้ในกระบวนการผลิตให้มากที่สุด โดยไม่กระทบต่อกระบวนการผลิตและคุณภาพสินค้า

3. จัดทำดัชนีชี้วัดด้านการจัดการน้ำ พร้อมทั้งเป้าหมายในการลดปริมาณการใช้น้ำ

แนวทางการจัดทำรายงานการพัฒนาความยั่งยืน

การประเมินประเด็นที่สำคัญ

ต้องคำนึงถึงประเด็นที่สำคัญต่อการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนขององค์กร สอดคล้องกับความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสียทั้งทางตรงและทางอ้อมขององค์การสุราฯ ซึ่งขั้นตอนของกระบวนการประเมินปัจจัยที่สำคัญนั้นสอดคล้องกับหลักการของ Global Reporting Initiative (GRI) และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ (Sustainable Development Goals) โดยประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การระบุประเด็นที่สำคัญและกำหนดขอบเขต ของการรายงาน

ระบุประเด็นที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อความยั่งยืนขององค์การสุราฯ ซึ่งครอบคลุมมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยพิจารณาจากความเสี่ยงและโอกาสต่อธุรกิจ แนวโน้มธุรกิจโลก และในระดับของอุตสาหกรรมเดียวกัน เป้าหมายความยั่งยืนขององค์กรสหประชาชาติ (Sustainable Development Goals: SDGs) ตลอดจนความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสียจากทั้งภายในและภายนอกองค์กร โดยการรวบรวมข้อมูลจากหลายช่องทาง ทั้งทางปฐมภูมิ (Primary Data) และทางทุติยภูมิ (Secondary Data) จากหน่วยงานขององค์การสุราฯ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่สำคัญนั้น ๆ

ขั้นตอนที่ 2 การจัดลำดับประเด็นที่สำคัญ

จัดลำดับและประเมินถึงระดับความสำคัญแต่ละปัจจัย โดยพิจารณาจาก 2 มิติในด้านความยั่งยืน คือ 1) ปัจจัยที่ผู้มีส่วนได้เสียให้ความสนใจโดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการมีส่วนร่วม กับผู้มีส่วนได้เสียผ่านหน่วยงานขององค์การสุราฯ หรือช่องทางการแสดงความคิดเห็นขององค์การสุราฯ รวมถึงสอบถามประเด็นจาก ผู้มีส่วนได้เสียทั้งทางตรงและทางอ้อม และ 2) ผลกระทบที่มีนัยสำคัญ ด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมที่มีผลต่อการดำเนินธุรกิจขององค์การสุราฯ โดยพิจารณาแต่ละประเด็นและให้น้ำหนักตามเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงและโอกาสในการดำเนินธุรกิจขององค์กรและระดับความสนใจของผู้มีส่วนได้เสีย โดยเนื้อหารายงานฉบับนี้ครอบคลุมและเน้นประเด็นสำคัญระดับสูง

ขั้นตอนที่ 3 การทวนสอบปัจจัยที่สำคัญ

รวบรวมผลการประเมินประเด็นที่สำคัญ และระบุความสอดคล้องระหว่างประเด็นที่สำคัญกับหมวดการรายงานของ GRI (GRI Aspect) เพื่อจัดทำผลสรุปของปัจจัยที่สำคัญ ต่อองค์การสุราฯ และขอบเขตสำหรับการรายงานของแต่ละปัจจัยและนำเสนอให้กับคณะกรรมการกำกับดูแลที่ดีและการนำองค์กร

คณะกรรมการกำกับดูแลที่ดีและการนำองค์กร ทบทวนผลการประเมินประเด็นที่สำคัญถึงความสอดคล้องกับบริบท เป้าหมายและกลยุทธ์ขององค์การสุราฯ พร้อมทั้งพิจารณาให้ความเห็นชอบในการเปิดเผยข้อมูลในมิติต่าง ๆ ที่อาจมีความอ่อนไหว และข้อมูลเฉพาะที่อาจมีผลต่อการดำเนินธุรกิจขององค์การสุราฯ

หน่วยงานเจ้าของข้อมูล และคณะกรรมการกำกับดูแลที่ดีและการนำองค์กร จัดทำเนื้อหาของรายงานฯ พร้อมทบทวนความสมบูรณ์เนื้อหาของรายการฯ เพื่อความโปร่งใส ถูกต้องและครบถ้วนของการเปิดเผยข้อมูล

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนาการรายงานอย่างต่อเนื่อง

ทบทวนการเปิดเผยของข้อมูลในรายงานความยั่งยืนแบบบูรณาการอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง รวมถึงผู้อ่านที่ได้รับจากแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนแบบบูรณาการ เพื่อนำมาพิจารณาข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงและพัฒนารายงานฯ ในฉบับถัดไป เพื่อให้มั่นใจว่าเนื้อหาที่เปิดเผยมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการสื่อสาร

การกำหนดขอบเขตภายในและภายนอกองค์กร

ขอบเขตของเนื้อหาในรายงานฉบับนี้ครอบคลุมหน่วยงานภายในและภายนอกองค์กรสุราฯ และข้อมูลต่าง ๆ จะปรากฏอยู่ในรายงานประจำปีและเว็บไซต์ขององค์กรสุราฯ กรมสรรพสามิต